

SISEMINISTEERIUM

KÜSK Kodanikuühiskonna
Sihtkapital

KODANIKUÜHISKONNA TOETUSEKS

**Koostöövõrgustiku loomine invatranspordisüsteemi
väljatöötamiseks Saare maakonnas**

**SUHTUMINE INVATRASPORDI ARENDAMISSE MAAKONNAS
ERINEVATE SIHTGRUPPIDE POOLT**

UURING

August – detsember 2016

Projekti tegevuskavas oli planeeritud perioodil juuli – oktoober 2016 teha uuring kaardistamaks invatransporditeenuse potentsiaalset klientuuri . Koostöövõrgustiku arutelu tulemusena, lähtudes reaalsest oludest ja võimalustest ning projekti käigus omandatud uutest teadmistest ja kogemustest, tuli teha mitmeid olulisi muudatusi uuringu planeerimisel ja läbiviimisel:

- 1) Invatransporditeenuse vajadus on enamjaolt ajutise (juhtumipõhise) iseloomuga , tavaliselt meditsiinilisel põhjusel , ja ei ole seetõttu prognoositav. Muudel nn. igapäevaelulistel põhjustel (kultuurisündmustest osavõtt, suhtlemine väljaspool kodu jne.) invatransporditeenuse tarbimine on meie ühiskonnas seni üldjuhul olematu . Invatransporditeenuse potentsiaalne klient on kas ajutise või püsiva raske või sügava liikumispuudega isik . Püsiva liikumispuudega isikuid ja nende hooldajaid või pereliikmeid oligi planeeritud antud projekti raames küsitleda, kuid kahjuks ei olnud võimalik andmekaitse turvameetmete tõttu vajalikku infot selliste inimeste kohta kusagilt saada.
Seetõttu tuli potentsiaalse klientuuri kaardistamise eesmärgist loobuda ja asendada see laiemale sihtgrupile (kõigile huvitatutele) suunatud lihtsama küsitlusega saamaks teada ühiskonna hinnangut ja arvamust invatranspordi arendamisele ja korraldamisele, kasutades lisaks paberil küsimustikule ka kaasaegseid teabevahendeid (võimalus küsimustik täita SPIK kodulehel ja Facebookis).
- 2) Koostöövõrgustiku ettepanekul on uuringusse lisatud küsitlused transporditeenuse pakkuja ja kohalike omavalitsuste arvamuste kohta invatranspordi arendamisse
- 3) Uuringu periood lükkus paar kuud edasi ajavahemikku august - detsember 2016

Uuringu läbiviimiseks koostati erinevad küsimustikud kolmele sihtgrupile:

- 1) Potentsiaalsetele klientidele - võttes aluseks printsiibi, et igaüks võib tulevikus vajada invatranspordi teenuse võimalust ka otsese tarbijana või tarbija pereliikmena, oli küsimustik suunatud kõigile ja koostatud seetõttu maksimaalselt lihtsalt lootuses, et lihtne küsimustik suurendab vastajate arvu (see lootus kahjuks ei täitunud)
- 2) Kohalikele omavalitsustele - kohalikud omavalitsused peaksid olema ühelt poolt teenuse rahastajad , teiselt poolt ka teenuse võimalikud tellijad või info edastajad teenuse vajaduse kohta , lisaks osutavad paljud kohalikud omavalitsused (sotsiaaltöötajad) sisulist invatransporditeenust oma isikliku transpordiga
- 3) Transporditeenuse pakkujaile Saare maakonnas , et teada saada kui palju neist on huvitatud kvaliteetse invatranspordi teenuse osutamisest ja kui palju neist hetkel selleks võimelised on

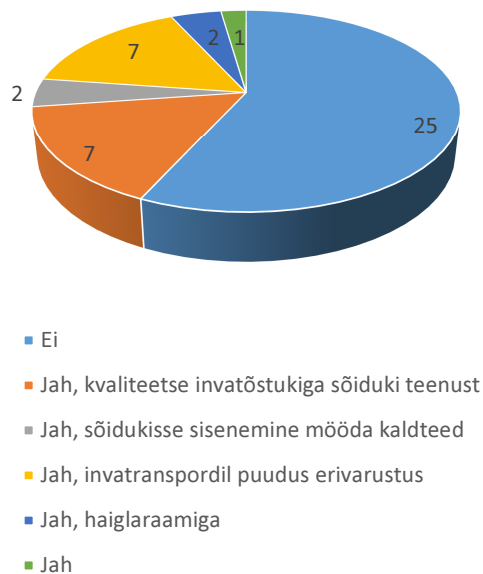
Potentsiaalsetel klientidel oli võimalus vastata küsimustikule nii paberkandjal kui Saaremaa Puuetega Inimeste Koja kodulehel ja Facebookis, teiste sihtgruppidega suhtlus toimus e-maili ja telefoni teel .

UURINGU TULEMUSED

I Küsimustik kliendile

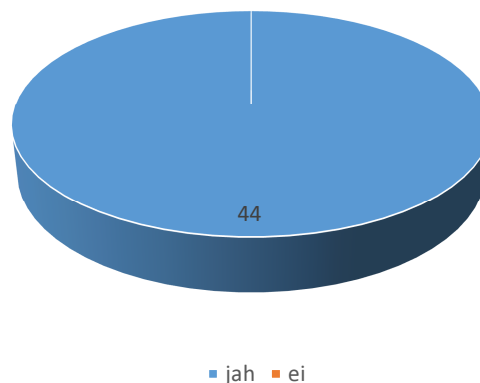
Vastanuid :44

1. Kas Sina või Sinu lähedane on kasutanud invatranspordi teenust?

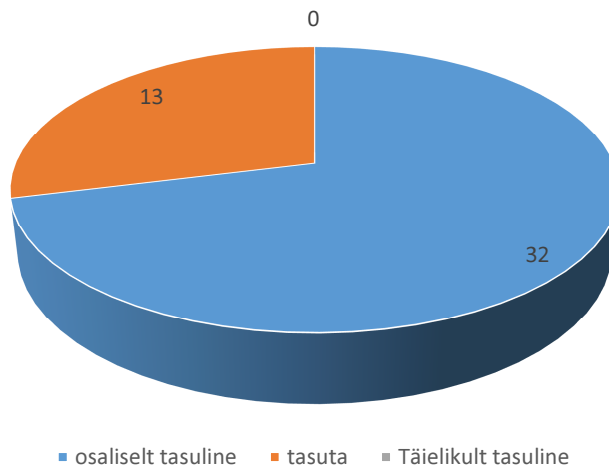
Küsimustikule vastanute arv jäi loodetust väiksemaks. Vastanute hulgas on need, kes ei ole invatranspordiga kokku puutunud, vaid väikeses ülekaalus. Reaalses elus on vahe tunduvalt suurem (rõhuv enamusi inimesi ei ole kunagi invatranspordiga kokku puutunud), mistõttu võib väita, et antud küsimustiku ja seega ka invatranspordi vastu on suurem huvi neil, kes sellega juba kokku puutunud on. Tavainimese jaoks jääb teema ilmselt kaugeks.

2. Kas invatranspordi teenuse arendamine maakonnas on Sinu arvates vajalik?

Kommentaariid on üleliigsed, kõik vastused on positiivsed

3. Milline Sinu arvates peaks olema invatranspordi teenus kasutajale?

Mitte ükski vastanuist ei soovinud tasulist teenust, küll aga oli erinevaid arvamusi osaliselt tasulise teenuse kohta:

Osaliselt tasuta tähendab, et näiteks 5 sõitu kuus on abivajajale tasuta, ülejäänud tasulised ;

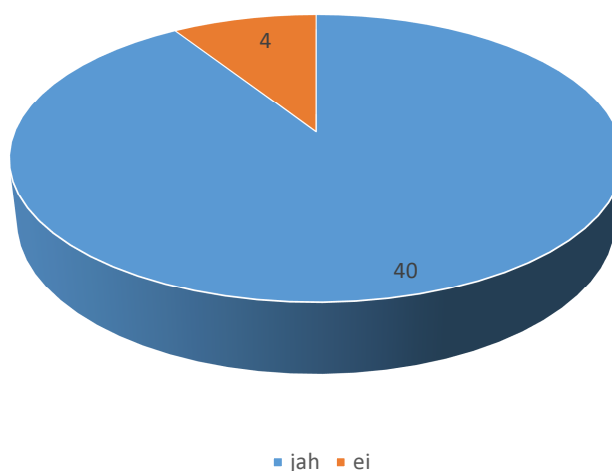
Aastas võiks arstil käimiseks olla kuni 5 tasuta sõitu;

Tasu võiks olla sümboolne, sest siis inimesed väärtustavad võimalust. Abistaja võimalus on vältimatu inimeste puhul, kes sellela ei saa. see võiks olla valikuline;

Vaja oleks teenust, mis on taskukohane, mõeldes sellele, et paljud invaliidid on töötud või väga madala palgaga. Samas peaks olema teenus talle turvaline, arvestades tema vajadusi;

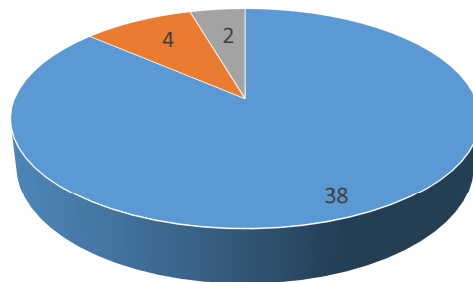
Kujutan ette, et olukord, kuhu inimene satub, on piisavalt ebamugav, mistõttu teenuse maksumusest kõnelda on ilmselgelt kohatu.

4. Kas Sinu arvates kuulub teenuse juurde ka abistaja?

90% vastanuist soovib teenuse juurde ka abistajat, kes aitaks klienti ka väljaspool invatranspordivahendit. Vastajate arvates peaks abistaja olema meditsiini taustaga, invabussis võiksid olla trepironija, kandraam ja varuratastool

5. Kas eelistad odavust või mugavust?

- Mugavust, kus ratastooliga saab ise sõita bussi, kuid teenus on kallim
- Odav, kuid puudub spets.varustus ja sõiduk
- olenevalt puude astmest mõlemad variandid

Kommentaariid vastajatelt:

Kliendid on erinevad - vaja on nii odavat kui ka kallist ja mugavat.

Invatranspordi vajajad on erinevad. Need, kes vajavad teenust sageli ega vaja abistajaid, eelistavad ja peaksid ka saama lihtsama ja odavama teenuse. Need aga, kes vajavad invatransporti kord kvartalis või harvem ega saa ise treppidest liikuda, peaks saama tellida nn tervikteenuse koos vajalike abistajatega, mis võiks seda arvestades olla siis ka kallim.

KOKKUVÕTTEKS:

Küsimustikule vastajate eelistus:

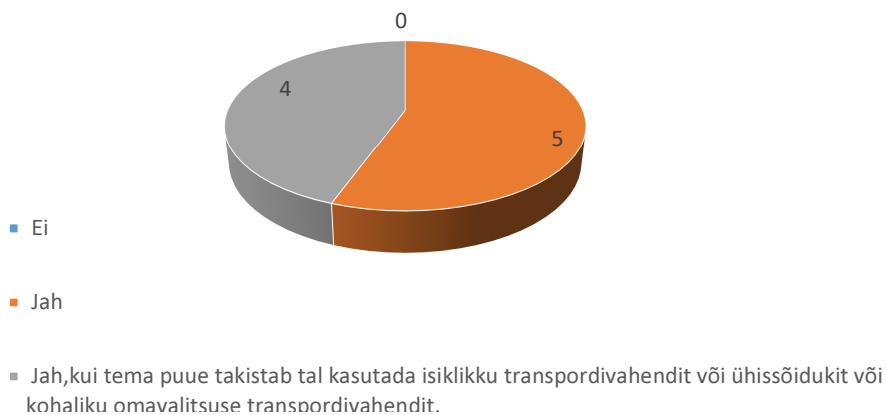
- Invatranspordi arendamine maakonnas on absoluutselt vajalik
- Teenuse hind võib kliendile olla osaliselt tasuline
- Teenuse juurde kuulub ka abistaja teenus
- Teenus võib olla kallim, kuid mugav kliendile

II Küsimustik kohalikele omavalitsustele

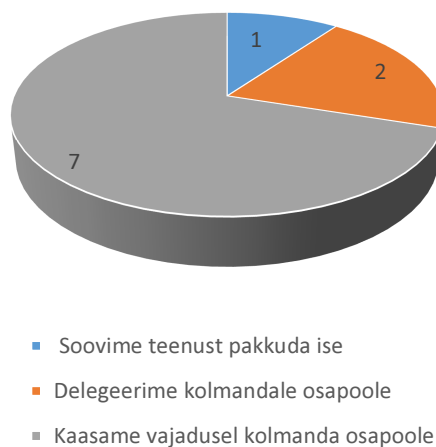
Vastanuid : 9 13-st Saare maakonna omavalitsusest

Vastused:

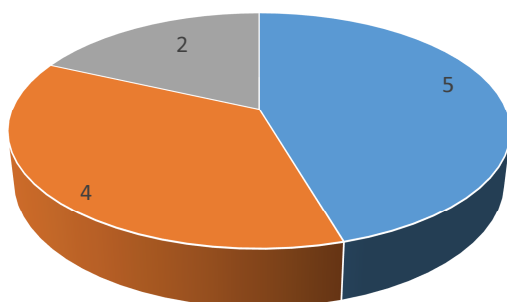
1. Kas teie arvates vajab liikumisabivahendit kasutav klient eritransporti?

2. Kas soovite teenust pakkuda liikumispuudega isikutele ise või delegeerida kolmandale osapoolele?

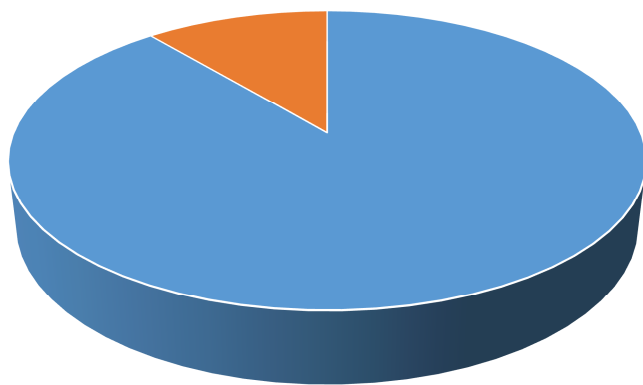

3. Milline variant teenuse eest tasumiseks teie poolt on teie arvates parem?

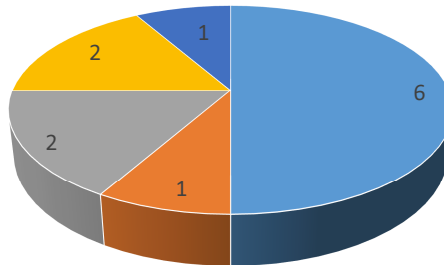
- Leping transporditeenuse osutajaga
- Tasumine kliendile kuludokumendi alusel
- Iga juhtumi puhul kasutame kliendile sobivat transpordivahendit ja maksmisviisi

4. Kas olete valmis hindama kliendi invatransporditeenuse vajadust?

- Jah
- Ei

5. Kas KOV peaks invatranspordi eest tasuma ainult meditsiiniteenuse saamise eesmärgil või ka ühiskonnaelus osalemiseks nagu kultuuriüritused, huvitegevused, kogukonnaelus osalemine ?

- ainult meditsiiniteenuse saamise eesmärgil
- Kohalik omavalitsus ei pea invatranspordi eest tasuma täies mahus, kui abivajaval isikul on rahaline võimekus teenuse eest ise tasuda.
- Ennekõike med.teenus , muudel juhtudel põhjendatud vajadusel
- Juhtumipõhiselt
- Invatransport peab olema tagatud tööle või õppeasutusse sõiduks või avalike teenuste kasutamiseks

KOKKUVÕTTEKS:

Maakonna kohalike omavalitsuste hinnang invatranspordile:

- **Liikumisabivahendit kasutav klient vajab eritransporti**
- **Kohalik omavalitsus kaasab teenuse pakkumisel vajaduse korral kolmanda osapoole**
- **Tasumisel teenuse eest on eelistatud lepingu teenuse osutajaga**
- **Kohalik omavalitsus on võimeline ise hindama kliendi transportteenuse vajadust**
- **Kohalik omavalitsus peab invatranspordi eest tasuma ainult meditsiiniteenuse saamise eesmärgil**

III Küsimustik maakondliku transporditeenuse pakkujaile

- 1. Kas olete valmis pakkuma kvaliteetset teenust liikumispuudega kliendile ja millised on teie poolt esitatud piirangud ?**
- 2. Kas teil on koostöö KOV-ga invatranspordi osutamiseks ?**
- 3. Kas teie arvates on vajalik ühtset koordineerivat keskust invatranspordi teenuse osutamiseks ?**
- 4. Milline on teile sobivam teenuse tasumise moodus ?**
- 5. Kas olete osutanud invatransporditeenust või on olnud tellimusi ?**

Välja saadetud küsimustikke : 12

Vastanuid :2

Vastanute arv on liiga väike , et mingitki analüüsi teha, välja arvatud tõdemus, et ilmselt on invatranspordi näol hetkel veel tegemist suhteliselt marginaalse teenusega, mille prognoosimatus ja piiratud ettearvatav maht ettevõtjaid ei ahvatle.

Siiski tõestab vastanute olemasolu, et maakonnas on transporditeenuse osutajaid, kes on võimelised kaasa aitama invatranspordi arendamisele maakonnas. Käesoleva projekti käigus on nendega ühendust võetud ja neist on saanud üks osa koostöövõrgustikust.

Uuringu käigus on telefoni teel võetud ühendust 7 ühistranspordi teenust osutava ettevõttega, saamaks teada ratastooliga inimese transpordivõimalustest väljapoole maakonda.

Tulemused:

- On võimalik , vajalik nädal ettetellimist - 2 juhul**
- ettetellimisel leitakse võimalus - 3 juhul**
- ei ole võimalik - 2 juhul**